

Vaike Kuke töö ja tegevus on põhiliselt olnud seotud haridus-; sotsiaal-; noorsoo- ja lastekaitse valdkondadega. Ta on olnud mitmete ühiskonnas oluliste projektide algataja ja edendaja, mis on suunatud erivajadustega inimeste, alaealiste õigusrikkujate või lapsena seksuaalse väärkohtlemist kogunud täiskasvanute toetamiseks. Vaike Kukk algatas jalgrattasõiduprojekti "NationWide Survivors' Empowerment - Engagement, Support, Togetherness", mille abil püüdis tõmmata tähelepanu lapsepõlves seksuaalset väärkohtlemist kogunud täiskasvanute ehk ellujääjate vajadustele. Lisaks tõlkis ta eesti keelde raamatu, mis on abiks lapsepõlves seksuaalset väärkohtlemist kogenuile ning on algatanud mitmeid arutelusid seksuaalvägivallaga seotud teemadel, juhtinud tähelepanu valdkonna kitsaskohadele ja võimalikele arengutele ning jaganud oma teadmisi ja kogemusi laiemas ringis.

Roman Krõlov on aastaid teinud nõustamistööd erinevate vägivallaga seotud osapooltega ja olnud MTÜ Eluliini kauaaegne nõustaja prostitutsiooni kaasatutele ja inimkaubanduse ohvritele. Koos politsei, ohvriabi ja prokuratuuriga alustas ta sotsiaalkindlustusametis 2020. aasta sügisel pilootprojekti, kus vesteldi esmakordselt lähisuhtevägivallas kahtlustatavana kinni peetud või üle kuulatud inimestega, et motiveerida neid edaspidi vägivallast käitumisest loobuda. Eesmärk oli vägivallast kasutanud inimeste kohene nõustamine peale vägivalla toimepanemist. Harjumaal võeti selline teenus hästi vastu: 70% olid nõus vestluses osalema ning enamike vägivallast kasutanud inimestega saavutati kontakt. Kuigi projekt on ametlikult lõppenud, on sellised vestlused saanud politsei ja Roman Krõlovi igapäevatöö osaks ja täna nõustab Roman vägivallast loobujaid sotsiaalkindlustusameti nõuandeliini teel.

Toomas Liiva on Lõuna-Eesti prokurör, kes on oma töös proaktiivne, traumateadlik, kannatanukeskne ja võrgustikutööle orienteeritud. Toomas Liiva on andnud erilise panuse prokuratuuri esindamises elu- ja terviseohtlike lähisuhtevägivalla juhtumite ekspertgruppides ehk MARAC-ides. Lõuna-Eesti MARAC-ide on Toomas Liivat iseloomustanud kui prokurööri, kes nihestab kannatanu kaitseks julgelt piire, loob kannatanukeskseid pretsedente, töötab empaatiliselt, professionaalselt ja väsimatult.

Karin Talviste töötab prokuratuuris 2015. aastast ning on menetlenud nii lähisuhtevägivalla kui alaealiste kriminaalasju. 2019. aastal asus ta riigiprokurööri ametikohale, kus ta kannatanute, sealhulgas alaealiste kannatanute parem kaitse tagamiseks, aga ka lähisuhtevägivalla kuritegude menetluspraktika ja -põhimõtete ühtlustamiseks aktiivselt tegutseb. Tema teadmised seadusandluses ja erinevatele võimalustele orienteeritus on aidanud lahendada seni lahendamatu tunduvaid õiguslikke probleeme ning ta on eestvedaja paljudes tegevustes, mis aitavad lähisuhtevägivalla juhtumite menetlemisele üle Eesti süsteemsemalt läheneda ning uusi vägivallajuhtumeid ennetada. Näiteks korraldab ta lähisuhtevägivallale spetsialiseerunud prokuröride ümarlauda ja seisab selle eest, et prokurörid kohtleksid nii kannatanuid kui vägivallatsejaid ühetaoliselt, sõltumata sellest, kus Eesti paigas juhtum aset leiab. Karin on aktiivne võrgustiku partner, keda iseloomustab soov muutusi ellu kutsuda ja samuti on ta alati valmis kaasa mõtlema ja ühistesse koostööstesse tegemistesse oma õla ja energia alla panema.

Hannaliisa Uusmal on hea sotsiaalne närv. Vägivalla teema pälvib tähelepanu nii tema loomingus, erakui tööalastes ettevõtmistes. Hannaliisa on sotsiaalkindlustusametis kindla käega vedanud 2016. aastast Ühendkuningriigis väljatöötatud ja Soomes laialt kasutatava MARAC mudeli (Multi-Agency Risk Assessment Conferences) võrgustikutöö laiendamise projekti, millega tuvastatakse kõrge riskiga lähisuhtevägivalla ohvrid ning kindlustada nende kaitse mitme asutuse spetsialistide koostöös. Hannaliisa töö MARACi kasutuselevõttus on olnud viljakas, tema töö tulemusena on 2020. aasta seisuga Eestis kokku 19 MARACi tuumikrühma, igas maakonnas vähemalt üks. Seni on MARACi töövorm end edukalt tõestanud – ükski MARACis lahendatud juhtum ei ole lõppenud raskete tagajärgedega. Lisaks paneb Hannaliisa õla alla juba mitmel järjestikusel suvel Triigi Filharmoonias toimuvatele vägivallaalase teadlikkuse tõstmisele suunatud erinäitustele (ARM, Neuroosiaia kuninganna) ning on toonud kuulajateni temaatilisi ööülikooli salvestusi. Ta jõuab omal tagasihoidlikul, kuid mõjusel moel

inimesteni ja tema abiga on usutavasti Eesti naiste varjupaigad saanud juurde nii ühekordseid kui loodetavasti ka püsitoetajaid.

Pille Tsopp-Pagan juhib Eesti vanimat naiste varjupaika Tartu Naiste Tugi- ja Teabekeskust. Ta on lähenenud lähisuhtevägivalla probleemide lahendamisele ulatuslikult ning laiahaardeliselt. Lisaks sellele, et naiste tugikeskuse teenust pakutakse nii Tartumaal kui Põlvamaal, on Pille Tsopp-Pagan algatanud ning lõpule viinud mitmeid rahvusvahelisi projekte, mis on osutanud tähelepanu erinevatele kitsaskohtadele ja toonud välja sihtgrupid, kellele tuleks vägivalla ennetuses rohkem tähelepanu juhtida (nt MAROW projekt eakatele, CYBERSAFE projekt kübervägivallast, MARISSA projekt sõltuvusprobleemidega naistele jne). Pille Tsopp-Pagan toonud Eestisse olulist infot Euroopa tasandil toimuvast ning on vahendanud ka Eestis toimuvat Euroopasse, kuna ta omab kogemust ja teadmisi rahvusvahelistest lähenemistest, ta valiti 2019. aastal Women Against Violence Europe organisatsiooni presidendiks ja täna jätkab asepresidendina.

OÜ Verge Eesti OÜ eestvedajad **Martin Kallavus** ja **Airiin Demir** on viinud vägivalla ennetuse uuele tasandile, just konfliktsetes olukordades inimlikkuse ja märkamise vaates. Nad teavad, et oskus ennetada konflikte ja saada hakkama agressiivse käitumisega on vajalik igale professionaalile, kes puutub oma töös kokku inimestega. Sestap kasutavad nad oma töös Verge meetodit, mis on välja töötatud Norras 1992. aastal ning jõudis nende kaudu Eestisse 2012. aastal. Tegemist on vaimse ja füüsilise vägivalla ennetuse ja sekkumise meetodikaga, mis tugineb kõigi osapoolte õiguste ja turvalisuse igakülgele arvestamisele. Verge meetodikat on võimalik kasutada kõigis organisatsioonides ja valdkondades, kus on oluline heade suhete hoidmine nagu koolides, lasteaedades, haiglates, sotsiaalhoolekande asutustes, kiirabis, turvatöös. Meetodist ning sihtgruppide kogemustest on võimalik lähemalt lugeda [Verge kodulehelt](#).